

Utbildningsinspektion Sandersdalsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Sandersdalsskolan och besökt skolan den 23 och 24 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Sandersdalsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sandersdalsskolan intervjuades rektorn, elever, personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och

studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Sandersdalsskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	42
Grundskola	288

Källa: Rektorn vid Sandersdalsskolan.

Sandersdalsskolan har elever i förskoleklass och i grundskolans årskurs 1–5. Verksamheten är organiserad i åldershomogena klasser. Den pedagogiska personalen arbetar i fyra arbetslag. Skolan har också elever som följer särskolans kursplaner inkluderade i sina hemklasser. I anslutning till skolan finns sex fritidshem, fyra för de yngre eleverna och två för de äldre eleverna, kallat storfritids. Särskolan och skolbarnsomsorgen bedöms i särskilda verksamhetsrapporter.

Sandersdalsskolan, byggd 1994, är belägen väster om Uddevalla tätort och tillhör skolområde Norr-Väster. Eleverna fortsätter huvudsakligen sin skolgång vid skolområdets grundskola för årskurserna 6–9, Västerskolan. Slöjdundervisning sker på Unnerödsskolan och hem- och konsumentkunskap på Västerskolan. Sandersdalsskolan ligger i ett bostadsområde som huvudsakligen består av villor. Utemiljön erbjuder möjligheter till lek och aktivitet och närhet till naturen.

Skolan har få elever med annat modersmål än svenska.

Bedömningar

Samlad bedömning

Sandersdalsskolan bedriver ett medvetet värdegrundsarbete och inspektörerna möter engagemang bland elever och personal. De elever som inspektörerna möter upplever sin skolmiljö som trygg och trivsamt.

Skolan måste emellertid fortsätta arbetet med att ge eleverna kännedom om de nationella kursplanemålen och arbeta för att konkretisera och relatera kursplanemålen till det dagliga arbetet i skolan och elevernas lärande. Skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet. Skolan bör också arbeta med att utveckla innehållet och förbättra kvaliteten i elevernas individuella utvecklingsplaner.

Sandersdalsskolans elever nådde vid de nationella ämnesproven år 2005/06, goda resultat. År 2006/07 visar dock skolan på vikande resultat och bör därför analysera resultaten och utifrån analysen vidta relevanta åtgärder för en ökad måluppfyllelse.

Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolan bedriver ett värdegrundsarbete och inspektörerna möter engagemang bland både elever och personal. De flesta eleverna upplever sin skolmiljö som trygg och trivsamt. Enligt personalen är det just genom ett medvetet värdegrundsarbete som elevernas respekt för varandra ökat. Arbetet vid Sandersdalsskolan visar på respekt för den enskilde individen och ett inkluderande synsätt.

Sandersdalsskolan har påbörjat ett kvalitetsarbete för uppföljning och utvärdering av delar av skolans verksamhet. Inspektörerna bedömer dock att skolans kvalitetsredovisning bl.a. saknar bedömningar av måluppfyllelse och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, (Lpo 94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 och 3 a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Undervisningen i hem- och konsumentkunskap bygger på att ansvaret för delar av elevernas utbildning överläts till föräldrarna (1 kap. 2 § och bilaga 3 till skollagen samt 1 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör för eleverna förtydliga de mål för utbildningen som finns i läroplan och kursplaner.
- Skolan bör utveckla elevernas inflytande över det egna lärandet.
- Skolan bör analysera 2006/07 års vikande resultat i årskurs 5 och utifrån resultaten av analysen vidta relevanta åtgärder för ökad måluppfyllelse.
- Skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras när det gäller innehåll och kvalitet.
- Skolan bör arbeta för att organisera lärarna så att de har utbildning för den undervisning de bedriver.

Kunskaper

Det är, enligt läroplanen skolans uppdrag att följa upp elevernas kunskapsutveckling och utvärdera resultaten i relation till de nationella målen.

I förskoleklassen vid Sandersdalsskolan ges leken stort utrymme. Personalen arbetar med social utveckling, elevernas språkutveckling och förståelse för matematiska begrepp. Utifrån intervjuer och gjorda verksamhetsbesök är det inspektörernas bedömning att barnen i förskoleklass ges möjlighet till utveckling och lärande som grund för fortsatt skolgång.

Enligt läroplanen för grundskolan ska eleverna successivt utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet på skolan. Undervisningen ska bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. Ett reellt inflytande över sitt lärande innebär att eleverna känner till vilka

målen för utbildningen är. Det är skolans uppgift att klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har.

Intervjuer med elever och lärare och lektionsbesök vid Sandersdalsskolan visar att det finns skillnad, beroende på lärare och ämne, i arbetet med att ge eleverna kännedom om de nationella kursplanemålen. Några elever uppger i intervjuer att de inte känner till målen medan andra berättar hur de fyller i de konkretiserade målen i exempelvis matematik allteftersom de når målen. I skolan finns miljömål uppsatta men inspektörerna ser få exempel på att målen tydliggörs i det dagliga arbetet i skolan. Inspektörerna bedömer att skolan bör fortsätta arbetet med att tydliggöra de mål för utbildningen som finns i läroplan och kursplaner.

Genom intervjuer och besök i verksamheten får inspektörerna exempel på att elevernas inflytande mer är beroende av hur undervisande lärares tillgodoser möjligheter för elevinflytande, än på en för skolan gemensam tanke. Vid lektionsbesök och intervjuer berättar eleverna om sin planering vilket innebär att de arbetar efter ett schema som läraren bestämt. Eleverna vid Sandersdalsskolan upplever att de har lite inflytande på undervisningen. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör arbeta för att utveckla elevernas inflytande över det egna lärandet.

I Sandersdalsskolan finns det system för att diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsresultat i ämnena engelska, matematik och svenska. Personalen uppger att de fortlöpande gör bedömningar av elevernas arbete i klassrummet och att resultat från olika tester och läxförhör ger dem en bild av elevernas kunskapsutveckling också i andra ämnen. Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys av kunskapsresultaten i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och i kursplanerna. Inspektörerna bedömer därför att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen.

Av tabell 1 framgår att flertalet elever vid Sandersdalsskolan läsåret 2005/06 har nått kravnivån vid ämnesproven i engelska, matematik och svenska i årskurs 5 samt att de överlag når bättre resultat än genomsnittet i kommunen. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör analysera 2006/07 års vikande resultat och utifrån resultaten av analysen vidta relevanta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Tabell 1: Andelen elever vid Sandersdalsskolan samt andelen i kommunen (i procent) som har uppnått kravnivån vid nationella ämnesprov för årskurs 5 i engelska, matematik och svenska läsåren 2005/06 och 2006/07.

	Engelska		Matematik		Svenska	
	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07
Sandersdalsskolan	100	86	92	82	100	64
Kommunen	89	83	81	71	84	68

Källa: Kommunens sammanställning av resultat från alla Uddevalla kommuns skolor vid de nationella ämnesproven för årskurs 5.

Individanpassning och särskilt stöd

Läraren ska enligt grundskoleförordningen minst en gång per termin genomföra ett utvecklingssamtal med varje elev och dennes vårdnadshavare. I samtalet ska elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling behandlas. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan

för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Individuella utvecklingsplaner ska utgöra ett aktivt verktyg i elevens lärandeprocess och grunda sig på dokumentation och analys av elevens kunskapsutveckling.

I Uddevalla kommun har Barn och utbildningsnämnden beslutat att alla barn och elever från förskolan och upp till gymnasiet ska ha en elevmapp. Denna mapp ska följa eleven genom åren i förskolan och hela skolgången. Mappen ska innehålla elevens individuella utvecklingsplan (IUP) och i förekommande fall åtgärdsprogram. Av de exempel på individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av framkommer att elevernas kunskapsutveckling inte alltid ställs i relation till de kunskapsmål som ska uppnås. Elevernas personligt formulerade mål saknar i vissa delar koppling till de nationella målen exempelvis mål som ”slarva inte” och ”be om hjälp”.

Inspektörerna bedömer därför att skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras till kvalitet och innehåll. Inspektörerna vill i sammanhanget hänvisa till vad som sägs ovan om att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen, detta för att ge en allsidig bild av elevens lärande samt ett underlag för utvecklingssamtal och en individuell utvecklingsplan. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) för arbetet med individuella utvecklingsplaner.

Elevernas rätt till stöd är inte begränsad till vissa ämnen utan gäller samtliga ämnen. En elev ska ges stödundervisning om det befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Vid intervjuer med personal på skolan framkommer att de elever som behöver stöd får på olika sätt stöd i sitt skolarbete. Detta bekräftas också vid föräldraintervjuer. Enligt personal och rektorn upprättas åtgärdsprogram för de elever som riskerar att inte nå målen för undervisningen. Som tidigare framgått i denna rapport finns det vid skolan brister i den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsresultat vilket gör det svårt att uttala sig om huruvida alla elever som är i behov av stöd också erbjuds detta.

Sandersdalsskolans plan för elevhälsoarbete beskriver rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Enligt skolans elevhälsoteam, bestående av specialpedagog, kurator, skolsköterska och rektorn arbetar skolan med en tydlig tanke om inkludering. Detta innebär bland annat att man i första hand finner lösningar som inte stänger ute eleven från den ordinarie klassen. Vid inspektionsbesöket ges flera exempel på skolans inkluderande arbetssätt. Inspektörerna bedömer sammanfattningsvis att skolan erbjuder elever i behov av särskilda stödåtgärder sådant stöd.

Normer och värden

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan

kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Inspektörerna får vid inspektionsbesöket vid Sandersdalsskolan ett tydligt intryck av att skolan visar respekt för den enskilde individen och i det dagliga arbetet har ett inkluderande synsätt. Skolan bedriver ett medvetet värdegrundsarbete och inspektörerna möter engagemang bland elever och personal. De eleverna som inspektörerna möter upplever sin skolmiljö som trygg och trivsamt och berättar om skolans faddergrupper, olika värdegrundsprojekt såsom Lions Quest och projekt Charlie. Enligt personalen är det just genom detta arbete som elevernas respekt för varandra ökat.

Vid Sandersdalsskolan finns en likabehandlingsplan. Planen kan dock inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver. Exempelvis framgår det inte vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Vidare är flera av de elever inspektörerna träffar inte medvetna om att det finns en likabehandlingsplan vid skolan. Enligt skolans elevhälso-team har lärare, föräldraråd samt elevråd deltagit i framtagandet av likabehandlingsplanen genom ett remissförfarande. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller förordningens krav. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling. Se också vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

I skolområdet Norr-Väster finns det en områdeschef. Han är chef för samtliga rektorer i såväl förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som skolan. Områdeschefen och skolledarna inom området utgör en ledningsgrupp och träffas regelbundet för att diskutera och planera exempelvis ekonomi, kompetensutveckling och gemensamma utvecklingsfrågor. Sandersdalsskolan har sedan höstterminen 2007 en ny rektor. Rektorn är lärarutbildad och specialpedagog men har inte genomgått den statliga rektorsutbildningen. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Enligt skolans personal är rektor pedagogisk ledare och förtrogen med verksamheten. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

Kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolan utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Sandersdalsskolan har ett påbörjat systematiskt kvalitetsarbete där rektorn och arbetslagen kontinuerligt tar fram mål för verksamheten. Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar skolan årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som också kallas verksamhetsberättelse. Skolans kvalitetsredovisning ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för en ökad måluppfyllelse. Arbeta med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete.

Vid intervjuer med skolans rektor och lärare framkommer dock att skolan saknar en samlad bild av elevernas kunskapsresultat och i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats. I Sandersdalsskolans kvalitetsredovisning redovisas dock, i enlighet med bestämmelserna, verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten för att nå uppsatta mål inom flera väsentliga områden, exempelvis lärandet i en stödjande kultur samt inflytande och delaktighet. Inspektörerna noterar dock att kvalitetsredovisningen inte synliggör förskoleklassen samt att kvalitetsredovisning saknar bedömningar av måluppfyllelse och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I en kvalitetsredovisning ska också uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan redovisas. Inspektörerna konstaterar att Sandersdalsskolan inte redovisar någon utvärdering av sin likabehandlingsplan i kvalitetsredovisning 2006/07. Vidare konstaterar inspektörerna att kunskapsuppföljning i andra ämnen än matematik och svenska inte redovisas, följs upp och utvärderas i skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning. Vidare finns det anledning för skolan att diskutera hur arbetet med kvalitetsredovisningen ska involvera elever och deras föräldrar.

Tillgång till likvärdig utbildning

I hem- och konsumentkunskap finns enligt de nationella kursplanerna mål som eleverna ska uppnå i det femte skolåret. Eleverna vid Sandersdalsskolan får sin undervisning i ämnet vid Västerskolan. Vid elev- och lärarintervjuer framkommer att delar av undervisningen i ämnet överläts till föräldrarna och det grundläggande kravet på en likvärdig utbildning kan härigenom komma att åsidosättas. Det är skolans ansvar att genomföra undervisning som leder till att eleverna når målen som är angivna i kursplanerna. Inspektörerna bedömer därför att undervisningen i hem- och konsumentkunskap bygger på att ansvaret för delar av elevernas utbildning överläts till föräldrarna, vilket inte är i enlighet med bestämmelserna.

Resurser

Personalen har i huvudsak föreskriven utbildning för den undervisning de bedriver, men det finns undantag. Exempelvis har skolan organiserat verksamheten så att klasslärare undervisar i fler ämnen än de har utbildning för. Enligt inspektörernas uppfattning skulle det dock vara möjligt för skolan att tillgodose kravet på att eleverna ska ha lärare med föreskriven utbildning i samtliga ämnen. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör arbeta för att organisera lärarna så att de har utbildning för den undervisning de bedriver.

Inspektörerna bedömer att eleverna ges goda förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Skolans läromedel och utrustning är tidsenliga och anpassade till läroplanen och kursplanerna.

Datum	Ort
2008-05-08	Göteborg

Lena von Platen

Eva Wallentin